

UiO : **Nordisk institutt for sjørett**
Det juridiske fakultet

Professor Ivar Alvik

Petroleumskontrakter: Introduksjon

Faget – overblikk

- “Dynamisk kontraktsrett”
- Funksjonelt utgangspunkt – sammenhengen mellom faktum og jus
- Petroleumskontrakter: den praktiske virkelighet
  - Nøkkelord: prosjektstyring
- Fabrikasjonskontrakter/utbygging
  - Parter: oljeselskap – leverandør (eller leverandør – underleverandør)

Petroleumsvirksomheten i Norge

- Vel 40 årig historie – fra oppdagelsen av Ekofisk i 1969
- Norges største næring – offshoreproduksjon av olje og gass
- Omfattende virksomhet også utenfor Norge

Petroleumsvirksomheten – rettslige rammer

- Folkerett – jurisdiksjon, allokering av ressurser
- Statsrett – beskyttelse av rettigheter, ytre rammer for styring
- Forvaltningsrett – organisering og styring; konsesjonssystemet (petroleumsrett)
- Kontraktsrett – prosjektgjennomføring, forholdet mellom aktørene (petroleumskontraktsrett)

Offentligrettslig rammeverk – konsesjonssystemet

- Petroleumsloven og petroleumsforskriften
- Statens eiendomsrett til ressursene – Petrl § 1-1
- Utgangspunktet for virksomheten er utvinningstillatelsen – Petrl § 3-3
- Gis alltid til gruppe av oljeselskaper under ledelse av en operatør – Petrl § 3-7
  - Utgjør “selskapet” i en petroleumskontrakt

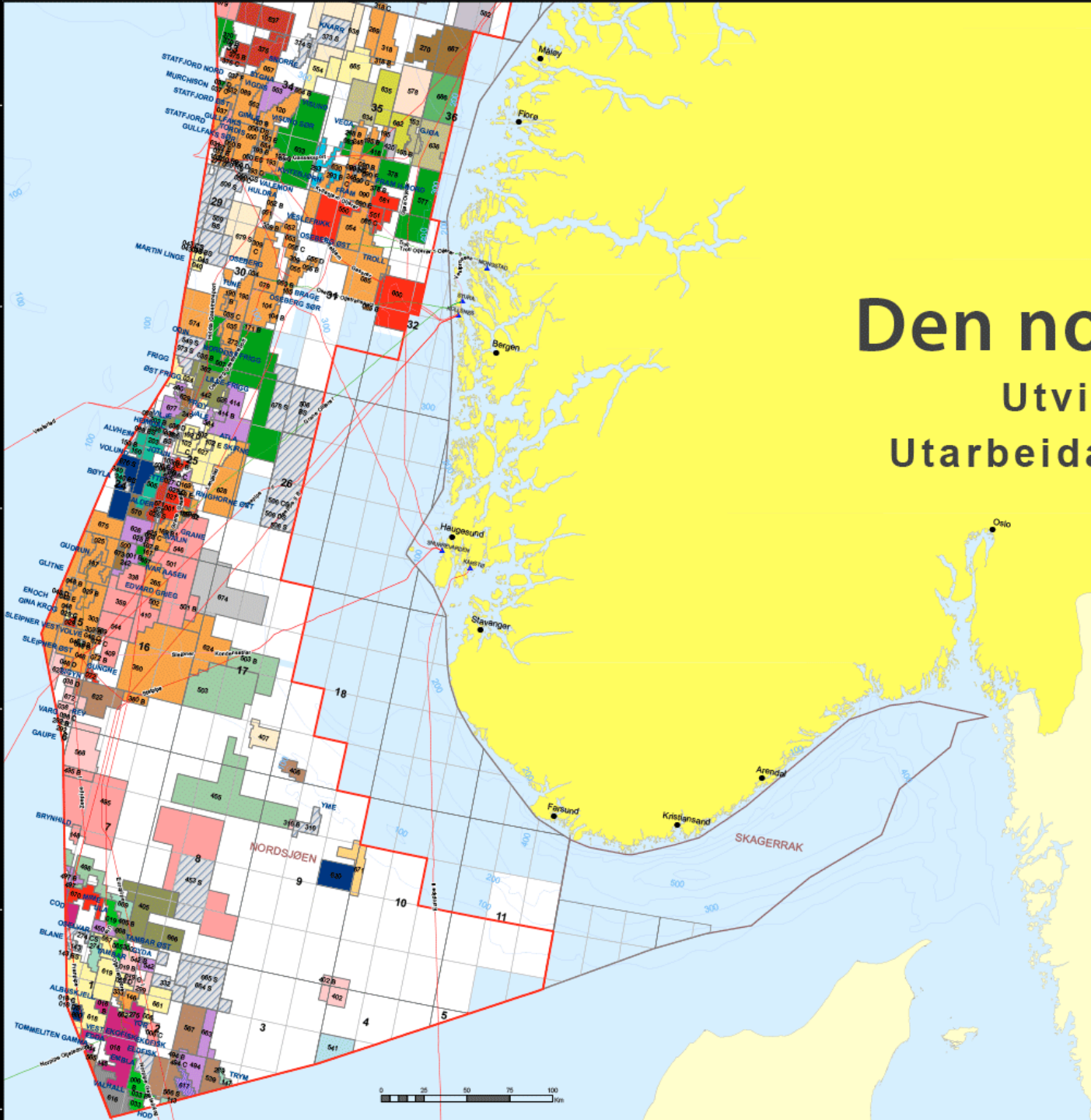

OLJEDIREKTORATET

Den norske kontinentale

Utvinningsløyve per

Utarbeida av Oljedirektoratet

Operatører

	Bayerngas		Marathon Oil
	BG		Noreco
	BP		North Energy
	Bridge Energy		OMV
	Centrica Resources		PGNIG
	Chevron		Premier Oil
	ConocoPhillips		Repsol Exploration
	Dana Petroleum		Rocksourc Exploration
	Det norske oljeselskap		RWE Dea
	Dong E&P		Shell
	E.ON E&P		Statoil Petroleum
	Edison International		Suncor Energy
	Eni		Talisman Energy
	ExxonMobil E&P		Total E&P
	Faroe Petroleum		Tullow Oil
	GDF SUEZ E&P		Valiant Petroleum
	Idemitsu Petroleum		VNG
	Lotos E&P		Wintershall
	Lundin		Stratigrafisk avgren
	Maersk Oil		Tilbakeleverte utvin

* TFO - Tildeling i foråndsdefinerte områder

Særlig om utvinningstillatelsen – Petrl. § 3-3

- Enerett til leting og utvinning innenfor definert område (“blokk”)
- Kombinert med arbeidsforpliktelse, tildels basert på forhandlinger
- Enerett, men ikke *rett* til å sette i gang utbygging og produksjon – forutsetning om PUD iht Petrl § 4-2
- Standard vilkår om norsk rett og norske kontraktstradisjoner for alle kontrakter som inngås på grunnlag av tillatelsen
  - Betyr at alle leveranser på norsk sokkel er underlagt norsk rett
  - (Forholdet til EØS-avtalen?)

Samarbeidet i rettighetshavergruppen (“Selskapet”)

- Samarbeidsavtalen – [standard avtalevilkår som er et konsesjonsvilkår](#)
- Interessentskap – selskapskonstruksjon
- Regulerer beslutninger/stemmerett, operatørens fullmakter, økonomiske forhold mv
- **Kontrakter inngås normalt av operatøren på vegne av interessentskapet**

Sikkerhet og risiko for skader

Sikkerhetsregelverket

- Omfattende offentligrettslige krav til organisering og styring av virksomheten, utstyr/innretninger, aktiviteter mv
- [Rammeforskriften + 4 spesialforskrifter](#)
- Underlagt Petroleumstilsynet som koordinerende myndighet, omfattende krav om tillatelser – feks SUT
- Kontraktsrettslig relevans som krav til leveransen/kontraktsgjenstanden

Virksomhetens ulike faser: kontraktstyper

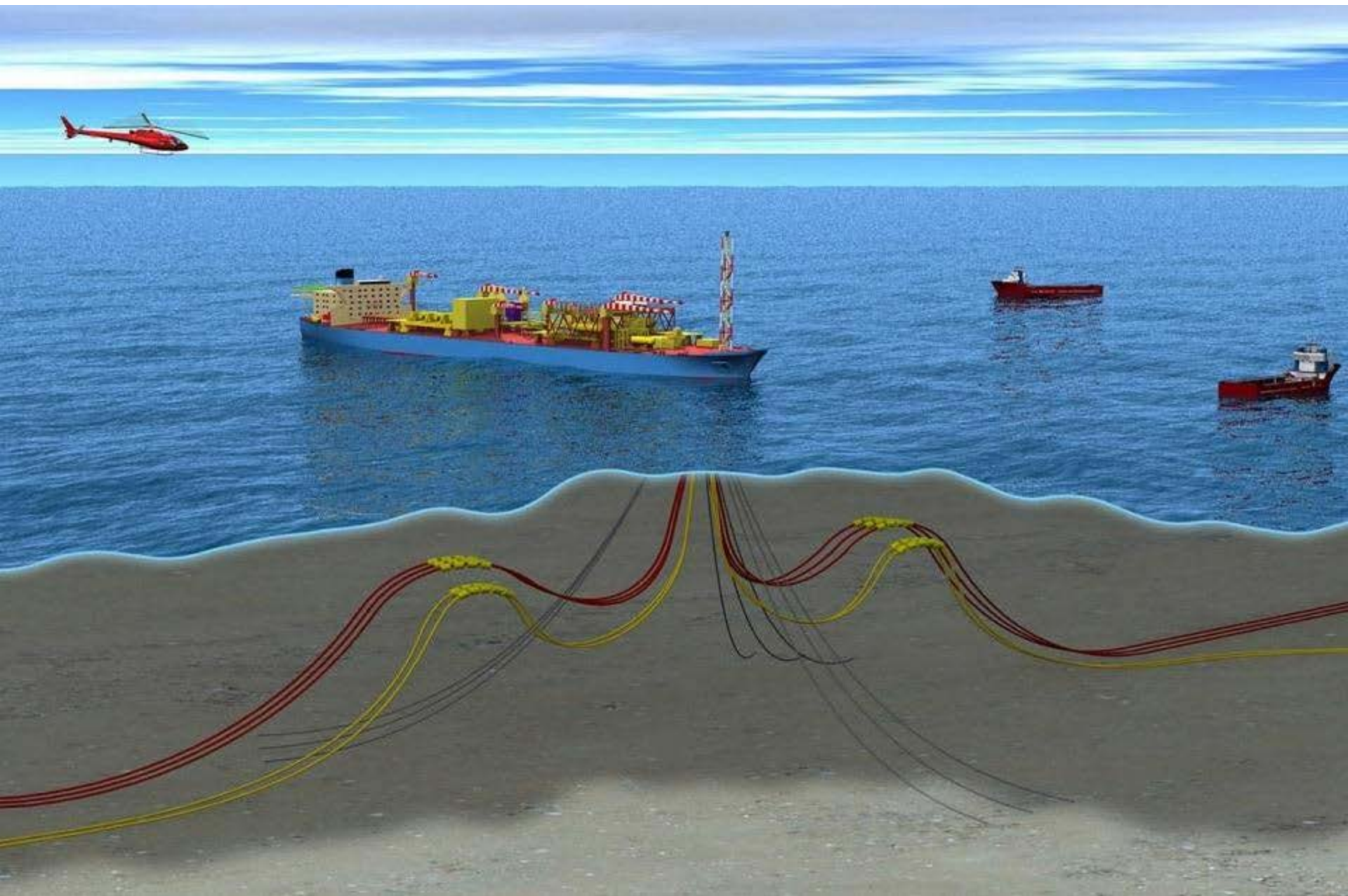
- Letefasen – seismikktjenester, borekontrakter
- **Utbyggingsfasen – prosjektering, bygging og installasjon, undervannsentreprise**, boretjenester, fartøystjenester, helikoptertransport
- Produksjonsfasen – drift og vedlikehold, **modifikasjon**, boretjenester, fartøystjenester, lagring, transport, helikoptertransport
- Avslutningsfasen – fjerning

Noen ulike innretninger og begreper

- Mobile innretninger (borerigger mv) og plattformer, produksjons- og lagringsenheter (FSO, FPSO, “topside” etc)
- Transportmåter: rørledningstransport vs bøyelasting mv
- Ulike fartøyer; seismikk, supply, subsea, tungløft etc

Petroleumskontrakter: fellestrekk

- Kontraktshierarkier og komplekse prosjekter med operatøren på topp – sterkt styringsperspektiv
- Feil og forsinkelser forplanter seg – endringsbehov
- Prosjektene utvikler seg underveis – endringsbehov
- Stor risiko og skadepotensiale – egne ansvarsregimer
- Forsinkelser har store konsekvenser

Fabrikasjonskontrakter: innledning

- Avansert form for tilvirkning – EPC: prosjektering, innkjøp og bygging i varierende grad
- Forholdet mellom totalkontrakter og fabrikasjon
- Beslektede kontraktsformer
  - Entreprise
  - Skipsbygging
- Hvorfor fabrikasjon?

NF-familien av standardkontrakter

- De ulike standardene – NF, NTK, NSC 05 mv, også innflytelse på andre områder
- Anvendelsesområde – forholdet mellom NF og NTK
  - NF: selskapet har prosjekteringsansvar
  - NTK: leverandøren har prosjekteringsansvar

NF som eksempel på avtalte standardvilkår (“agreed documents”)

- Den underliggende standardiseringstanken – hvorfor standardisere?
- NF som “avtalt bransjestandard” for petroleumskontrakter
  - Historikk, istandblivelse
  - Praktisk anvendelse
  - Rettskilde?

NF-kontraktenes oppbygging

- Forholdet mellom vilkår og vedlegg
- De viktigste vedleggene:
  - Vedlegg A – Arbeidsbeskrivelsen
  - Vedlegg B – Vederlaget
  - Vedlegg C – Fremdriftsplanen
  - Vedlegg E – Spesifikasjoner
  - Vedlegg F – Tegninger
  - Vedlegg G – Selskapets leveranser
- Endringssystemet som “påle” i kontrakten – art 12-16

Typiske kontraktsrisikoer i en fabrikkkontrakt:

- Designutvikling/prosjektering – spesifikasjoner/tegninger
- Tidsrisiko – fremdriftsplanen
- Pris/kostnadsrisiko – vederlagsformatet
- Beskadigelsesrisiko
  - Knock-for-knock systemet

Særlige tolkingsspørsmål

- Utgangspunkt – tolkning av standardvilkår
  - Objektiv tolkning, likhet med lovtolkning
- “Anglo-amerikansk” kontraktsteknikk med omfattende bruk av definisjoner
- Forholdet mellom vilkår og vedlegg
  - Vedleggene må tolkes i lys av hverandre
  - Kontraktens eget forrangssystem er subsidiært, art. 2.3

Bakgrunnsretten

- Hva slags kontraktstype er fabrikasjon?
  - Tilvirkningskjøp – Kjl. § 2
  - Men loven viker for avtalen og sedvane, jfr. § 3
- Egne bakgrunnsrettslige prinsipper om “tilvirkning” (“verksleie”)?
  - Sterkt tjenesteelement
  - Slektskap med entreprise og skipsbygning

Spesielle kontraktsforutsetninger / hensyn

- Tidskritiske og komplekse prosjekter med høy skaderisiko
- Oppsummeres i prosjektstyring som overordnet hensyn:
  - Egne endringsmekanismer
  - Formalkrav
  - Eget ansvarsregime
- Tilsier at det skal mye til for å fravike kontraktens ordlyd og system
- Bakgrunnsretten får i mange sammenhenger begrenset betydning